

Neva Šečerov

Zavod RS za šolstvo

ITALIJANŠČINA KOT DRUGI JEZIK NA NARODNO MEŠANEM OBMOČJU SLOVENSKE ISTRE

Italijanski jezik je za učence narodno mešanega okolja Slovenske Istre drugi jezik. Prisotnost govorcev italijanskega jezika, pripadnikov manjšinske etnične skupnosti v življenjskem okolju, omogoča učencem njegovo neposredno rabo zunaj šole. Pojavlja se tudi kot jezik medijev (manjšinskih in čezmejnih italijanskih), odprtost meja med Italijo in Slovenijo pa poleg stika dveh kultur omogoča tudi neposredno srečevanje ljudi dveh jezikov pri vsakodanjih opravilih. V izobraževanju učenci spoznavajo italijanski jezik zaporedno, to je za materinščino, učijo se ga od prvega triletja osnovne šole do mature kot obvezni drugi jezik. Gre torej za zgodnje učenje drugega jezika in njegovo ekstenzivno poučevanje.

Spremembe, ki jih prinaša uvajanje devetletne osnovne šole, vplivajo tudi na pouk italijanščine kot drugega jezika. V letošnjem šolskem letu poteka prenova v prvem triletju in v četrtem razredu osnovne šole. Izraža se v uvajanju sestavin prenove v proces izobraževanja.

1

Pouk na tej stopnji je zasnovan celostno. Učenje jezika je povezano s čutnim zaznavanjem in telesnim gibanjem (® nebesedno sporočanje). Po tem postopku so najpomembnejši dejavniki osvajanja jezika, otrokovo razpoloženje in njegova občutja kot polzavedni in nezavedni spremljevalci učnega procesa. Celostno učenje opredeljuje izbiro ustreznih metod in tehnik, ki upoštevajo otrokove izkušnje, njegova pričakovanja in čustvovanja ter omogočajo njegovo vključevanje v pouk. Kretnje, likovno izražanje, gib, govorica telesa, harmonija plesa in petja so tudi sestavni del sporočanja in so hkrati lažja in krajša pot do razumevanja besednega sporočila. Za otroke sta torej pomembna tako besedno kot nebesedno sporočanje, obe obliki se prepletata in dopolnjujeta. Nebesedno sporočanje namreč bogati sporočanski proces (npr. s pomočjo

mimike obnoviti zgodbo), aktivira različna otrokova čutila in omogoča celostno doživetje.

2

Posebno mesto med tehnikami učenja zavzema igra, ki je vezana na besedno in nebesedno izražanje. Z njeno pomočjo urimo vse jezikovne spretnosti. Po svoji naravi je ta dejavnost najbližja otrokovi naravi in zakonitostim odraščanja. Otroku omogoča samostojnost in samouresničevanje. Spodbuja ustvarjalnost in raziskovanje novih možnosti.

3

Učitelji se pri načrtovanju pouka povezujejo in usklajujejo. Interdisciplinarno (medpredmetno) povezovanje je v skladu z naravnim procesom učenja in otrokove zvedavosti.

4

Prenova prinaša novosti na področju preverjanja in ocenjevanja: samovrednotenje in samoocenjevanje sta kot sestavini prenove vključeni v celostno spremljanje učenčevega napredovanja v šoli in zunaj nje. Učitelj vrednoti učenčeve učne dosežke s pomočjo opisnih kriterijev znanj, ki omogočajo vrednotenje učenčevega znanja, jezikovnih sposobnosti (zmožnosti) in spretnosti. Obenem išče ustrezeni način vrednotenja, ki upošteva različne vrste inteligenc in prevladujoči učni stil posameznika. V proces vrednotenja vključuje učenčevo refleksijo o lastnem znanju. Jezikovni portfelj¹ je sredstvo procesa prenove in deluje kot spodbuda pri učenju jezikov, omogoča pa tudi individualni postopek v presoji učnih dosežkov in upošteva različne učenčeve sposobnosti ter učne stile. Uvajanje jezikovnega portfelja je v popolnem sozvočju s prizadevanji kurikularne prenove, obenem pa ponuja Sloveniji možnost, da svoje izkušnje in svoje znanje ovrednoti v postopkih mednarodne primerljivosti.

¹ Čok L., Šečerov N., Zorman A. et al. 1999. *Moja prva jezikovna mapa*. Council of Europe: European Portfolio of Languages. ZRS Koper.

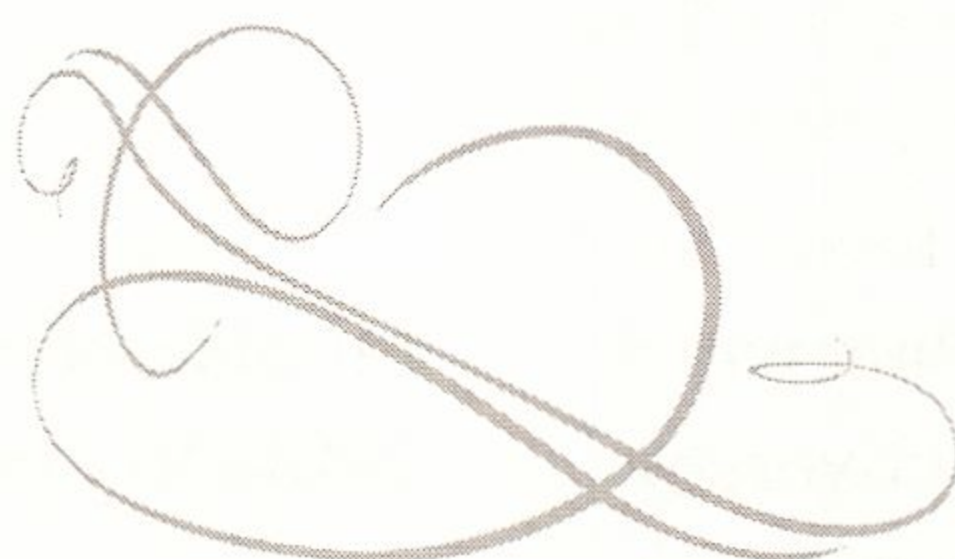
VIRI

Čok L. 1999. Zgodnja večjezičnost in izobraževanje. *Annales-Anali za istrske in mediteranske študije*, Separat, ZRS Koper, 111–126.

Čok L., Skela J., Kogoj B., Razdevšek-Pučko C. 1999. *Učenje in poučevanje tujega jezika*. Koper/Ljubljana: ZRS/PeF.

Šečerov N., Mihalič, Z. et al. 2001. *Učiteljeva priprava na pouk. Vodnik k načrtovanju pouka za učitelje tujih jezikov*. ZRSŠ.

Učni načrt za italijanščino kot drugi jezik v osnovni šoli na narodno mešanem območju Slovenske Istre. 1998.



E *Silva Karim*

J *Zavod RS za šolstvo*

Z P R E N O V A L I K O V N E V Z G O J E » S N I S O S A M O N O V I U Č N I N A Č R T I

U V eni zadnjih številčk revije Vzgoja in izobraževanje sem objavila dolgo, občasno kar pretresljivo zgodbo o nastajanju učnega načrta. Učni načrt za devetletno osnovno šolo je torej pripravljen. Ne zgolj tisti za predmet likovna vzgoja, pač pa tudi za obvezni izbirni predmet likovno snovanje v zadnjem triletju osnovne šole. Da bi bili učenci deležni se širših možnosti izobraževanja na področju likovnosti, je kurikularna komisija za umetnostno zgodovino pripravila tudi učne načrte za izbirne predmete s svojega področja. To so enoletni izbirni predmeti, ki jih prav tako izvajamo v zadnjem triletju osnovne šole. Naj jih naštejemo: kaj nam govorijo umetnine, življenje, upodobljeno v umetnosti, oblika in slog.

I Tudi za poučevanje vsebin omenjenih predmetov imajo likovni pedagogi po Odredbi o smeri izobrazbe strokovnih delavcev v devetletni osnovni šoli ustrezno izobrazbo.

S Seveda pa se prenova likovne vzgoje ne zgodi v trenutku, ko učitelj vrže stare učne načrte v kot ter začne poučevati po novih. Prenova je veliko več: kot pri vseh drugih predmetih je tudi pri likovni vzgoji prenova prežeta z novim, sodobnejšim pojmovanjem znanja.¹ Znanja, ki jih ponuja sodobna, napredna šola, naj bodo povezana in sistematična, uporabna in tudi kritična.

Sodobna šola ni usmerjena zgolj v kognicijo, pač pa spodbuja skladen telesni in duševni razvoj posameznika.

V delavnicah smo z učitelji razmišljali o njihovem pojmovanju znanja. Ugotavljam, da se jasno zavedajo, kakšno naj bo znanje. Veseli me, da se učitelji dobro zavedajo pomena kakovostnega, trajnega znanja. Prav to zavedanje pa je podlaga, na kateri lahko na strokovnih srečanjih skupaj razvijamo in izmenjujemo dobre ideje. V obliki delavnic iščemo zanimive načine, kako povečati aktivno vlogo učenca, kako ga uspešno motivirati, kako mu vzbuditi veselje do likovnega izražanja in kako dosepati, da bo njegovo znanje trajno, osmišljeno in povezano z življenjem.

Poslanstvo likovne vzgoje ni v tem, da »se naučimo kaj lepo narisati in pobarvati«. Pomembno je, da učencu ponudimo možnost, da se na svoj način izrazi. To lahko izvede v risbi, sliki, kipu ali v prostorski tvorbi. Pri tem spozna in uporabi določene likovne pojme, hkrati pa si

Pri prispevku Silve Karim *Samopodoba* – delavnica z osmošolci v 4. številki revije sta na str. 28 zamenjana napisa nad prvim in drugim stolpcem risb (pravilno: Kakšen sem, Kakšen se zdim drugim). Avtorici in bralcem se opravičujemo.

Uredništvo

N¹ Marentič Požarnik, B.: Psihologija učenja in pouka. Ljubljana, DZS 2000.